

తిరుపతి వెళ్ళే పాసింజర్ ప్రయాణికులకు హెచ్చరికగా ఒక్క కేక వేసి బద్దకంగా కదిలింది.

వడిచే బండితోపాటు తామా అదుగులు వేస్తూ లేడీస్ కంపార్టుమెంటు కిటికీలోంచి వెడ సాచి లోపలికి చూశాడు రామ్మూర్తి.

తిరణాలలో గజుల కొట్టులోలా కిక్కిరిసి ఉన్నారు లోపల ఆడవాళ్ళు. ఆ ఖరకాటంలోనే ఎట్లాగో నందు చేసి, సీట్ల మధ్యగా బ్రంకు పెట్టే వేసి దానిమీద సుఖాసీను రాలయి, ఇంకా చోటు దొరక్క గలభా పడుతున్న జనాన్ని సావకాశంగా తిలకిస్తూంది వరమ్మగారు.

అవి ణ్ణాదేళింది, "బామ్మా బండి కదిలింది. నే పక్క పెట్లోనే ఉంటా. జాగ్రత్త." అని చెప్పి, పెట్టే, మరచెంబూ, చేతి నంచీ. అన్నిట్నీ ఒక మాటు చకచక ఉన్నయ్యా అని చూసేసి, ఆ వరసనే దిక్కు తోచనట్లుగా చేతి నంచీ పట్టుకు విలబడి పోయిన భార్యకేసీకూడా ఒక సాదా చూపు

ఇలాత్కారం

- వలవేటికినాగచంద్రావతి -

బరిపి పక్క కంపార్టుమెంటు గుమ్మాని కున్న కబ్బొ అందుకున్నాడు రామ్మూర్తి.

మగడు విసిరిన ఆ సాదా చూపుకే ఇంత మొహమయింది ప్రసూనకి.

చేతిలో దిగలాగుతున్న నంచి బరువు బాధగానీ, అరగంట నించి ఏకటాకిన నించుంటం మూలాన్న తిమ్మిరెక్కి సోతున్న కాళ్ళ బాధ గానీ ఆ క్షణంలో తెలికుండా పోయాయి ఆ వె్రి బాగుల పిల్లకి.

సహజమే మరి! తొలి వలపు విచ్చుకుంటూ వెదజల్లుతూన్న పరిమళపు మహాత్మ్యమే అది.

ప్రసూన వదహారేళ్ళ ముగ్ధ. నూత్న వధువు. గారి వివాహ జీవితాని కింకా నెల రోజుల వయసు లేదు.

అటు వైపునో, ఇటువైపునో వసుపు బట్టలతో కొండ ఎక్కిస్తామని మొక్కు. దాని కోసమే ఈ ప్రయాణం. వారికి పెద్ద దిక్కు వరమ్మగారు.

కొత్త పెళ్ళికూతురు ప్రసూన మనసు తన జీవిత సహచరుడితో కలిసి చేసే ఈ తొలి ప్రయాణం ఎన్నో అశలు పేర్చుతూందో. ఎన్ని కోర్కెలు మోసు రెట్టస్తూందో!

కానీ చేతిలో దిగలాగేస్తున్న ఈ బరువు మాటేమిటి? ఈ తొడ తొక్కిడి సంగతేమిటి? ఆ మధురోహిణి చెల్లా చెదరు చేస్తున్నయే? రెండు స్టేషన్ల తరవాత చూట్టాని కొచ్చాడు రామ్మూర్తి.

పాపం అప్పటి దాకాకూడా నించునే ఉన్నది ప్రసూన. "కూచోవే, అమ్మదూ" అంటుంది కానీ, పెట్టెమీద అంగుళమన్న జరిగదు వరమ్మ గారు. మరింకెక్కడ కూర్చునేట్టు?

పది నిమిషాల కొకమాటు కాల మార్పుకుంటూ అవస్థ పడుతున్న ఆ అమ్మాయి నొదిలేసి, హాయిగా ట్రంకుపెట్టికి పరిపడగా కూర్చున్న వరమ్మగార్ని, "అసౌకర్యంగా లేదు కదా?" అని పరామర్శించాడు రామ్మూర్తి.

"ఆ ఏదో ఫరవాలేదులే. రైలన్నాకా మనింట్లో మల్లె కాళ్ళు జాపు క్యూచోలానికి వీలవుతుందా ఏమిటి ఏదో సరిపెట్టుకోవాలి" అన్నది వరమ్మగారు మహా సద్దుకు పోతున్న మనిషిల్లే.

మళ్ళీ గుర్తు కొచ్చినట్టు, "పాపం మీ ఆవిడకే కూచోలానికి చోటు దొరికింది కాదు. అయినా ఇంకెంత సేపులే. ఆ వచ్చే స్టేషన్లో అదిగో ఆ గళ్ళచీర మనిషి దిగిపోతుండటం. అక్కడ కూర్చుంటుందిలే" అన్నది పెద్దగా జాలి పడవలసిన సంగతి కాదన్నట్టు.

ఇంకా భర్త తననికూడా పలకరిస్తాడని ఎదుర. చూస్తూంది ప్రసూన. ఉహూ. ఆమె వంకన్నా చూడకుండా "అయితే సరే. మరి నేను వెళ్ళవా?" అంటున్నాడు రామ్మూర్తి పని అయిపోయినట్టు.

ప్రసూన మొహమాటం వదిలి పెట్టి "మీ భోగిలో భాళి లేదా?" అన్నది మెల్లగా.

అప్పుడే ఆమె ఉనికి గమనించినట్టు వింతగా చూశాడు రామ్మూర్తి.

"ఉంది. ఏ?" అన్నాడు.

"మే మక్కడికి వస్తాం."

రామ్మూర్తి మొహం చిట్లించి, "అది మొగవాళ్ళ పెట్టె" అన్నాడు అడుగు ముందుకు వేసి.

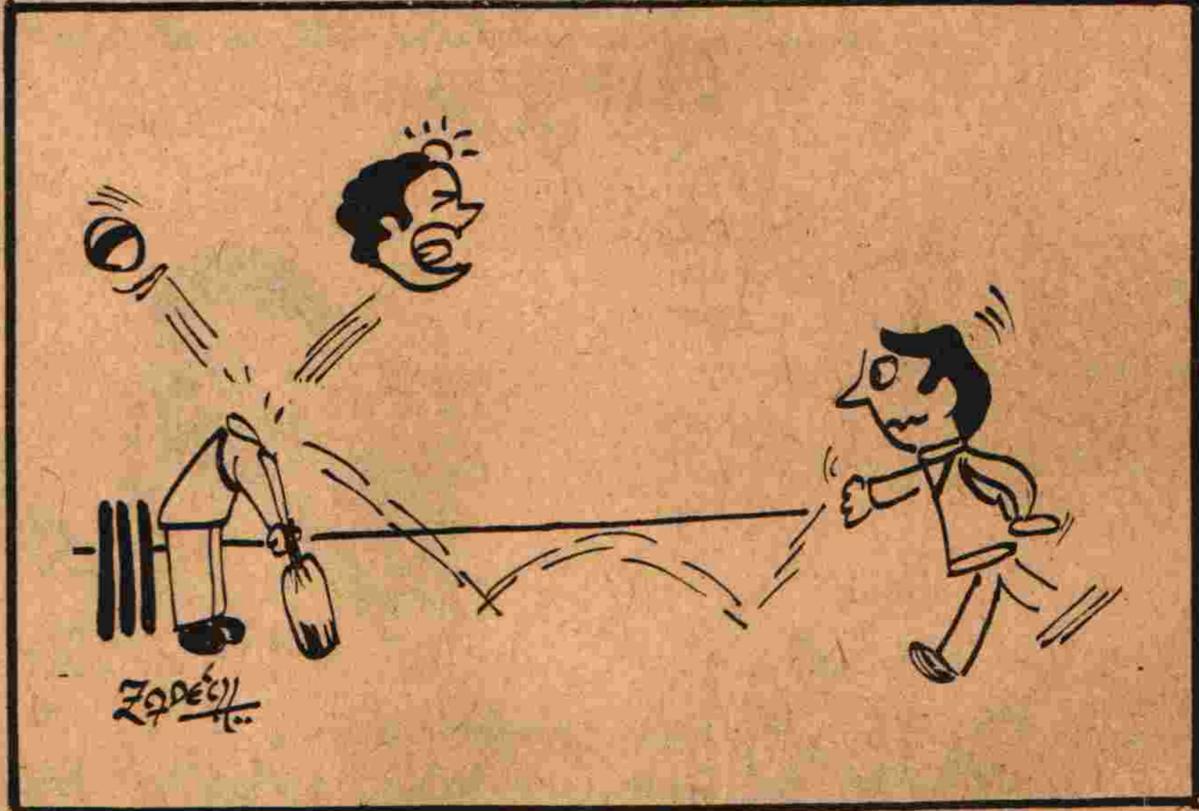
ప్రసూన మరి మాట్లాడలేదు. అప్పటికే పుల్టా పుల్టా చూస్తూంది వరమ్మగారు. ఏదో ఏడూరం జరిగిపోతున్నట్టు.

రోజు లెంత మారినా తనతరం గాడినంచు ఒక్కడుగు ముందుకు వేసి ఆలోచించ దావిడ.

ముగ్గురు నలుగురు పిల్లలు పుట్టేదాకా పగలు పుగడి ఎదుట పడేవాళ్ళు కాదు తాము. ఇప్పటికీ అలుపు వెనుక నించీ మగవాళ్ళకి జవాబు చెప్పటం అలవాటు తమ ఇంట్లో. అట్లాంటిది ఇంకా పెళ్ళయి పదిహే రోజుల పండగన్నా వెళ్ళిందో, లేదో ఈ పిల్ల కెళ్ళవారవా!

"లేదా ఈ కాలం పిల్లలూ?" అనుకుంటూ విసుపోతూం దావిడ.

అవిడ అయిష్టాన్ని గ్రహించుకున్నాక తరవాతి స్టేషన్లో రామ్మూర్తి వచ్చినప్పుడు తల వంచుకునే

ఉండిపోయింది ప్రసూన. కానీ అతను ఉన్న కంపార్టు మెంటులోకి వెళ్ళాలనే కోర్కె మాత్రం అణగారలేదు ఆ అమ్మాయికి. మాట్లాడుకోకపోతే మానే కనీసం ఒక దిగ్గర కూర్చుంటేనా చాలని మనసు వువుళ్ళూరుతూంటే మళ్ళీసారి రామ్మూర్తి వచ్చినప్పుడు, వరమ్మగారు కునుకుతున్న తరుణం చూసి, "మేమూ మీ దగ్గరికే వచ్చేస్తాం" అన్నది సిగ్గు సిగ్గుగా.

"మగవాళ్ళున్నారని చెప్పానా" అన్నాడు రామ్మూర్తి అసహనంగా.

"అయితే ఏం?" ప్రసూన అమాయికంగా అడిగింది.

"తెలియనట్టుడుగుతావేం? వాళ్ళ మధ్య నంగా అని సరదాగా ఉండా ఏం?"

"ఛీ ఛీ" ప్రసూన మొహం జేపురించింది. రామ్మూర్తి మొరటుగా వేసిన అభాండానికి కుందించుకు పోయింది గాన.

కొత్తగా రెక్క లొచ్చిన పక్షిలా ఉత్సాహంగా గగనవిహారం చేస్తున్న మనసును నేలబారుకు దింపుతూ నూటిగా తాకిన తొలి దెబ్బ అది.

అడంకుకి చేరేదాకా ప్రసూన మరి మామూలు మనిషి కాలేకపోయింది.

రామ్మూర్తి అన్న మాట గుర్తు కొచ్చినప్పుడల్లా "ఛీ ఛీ ఛీ" అనుకునేది ఎన్ని సార్లో.

కొండ పైకి సాగిన ప్రయాణం అప్పటి వరకూ రైల్వే పడిన శరీర శ్రమని పోగొట్టటమే కాక మానసికంగాకూడా సేద దీర్చింది.

బస్సు మలుపులు తిరుగుతున్నప్పుడు ఆ లోయ లోకి ఉరకాలనీ, ఆ చెట్ల నడుమన దాగుడుమూత లాదాలనీ, చిగురుటాకులూ రంగుం పువ్వులూ కలేసే మాలలు కట్టి మెళ్ళో వేసుకోవాలనీ పిచ్చి కోరికలు పుట్టాయి ప్రసూనకి.

అలాటి వేళల్లో పక్కన జత ఉంటే ఆ ఆనందం మరింత మధుర మవదూ! ప్రసూన వోరగా రామ్మూర్తి వైపు చూసింది.

అతగాడు కళ్ళకి చెయ్యడైంది నిద్రావస్థలో ఉన్నాడు.

నీరు కారిపోయింది ప్రసూన. కొండమీది వాతావరణం ఇంకా అహ్లాదంగా ఉంది. కానీ అది అనివీతిరా అస్వాదించే సావకాశమే లేదు.

బస్సు దిగంగానే సంచీ మోత తప్పలేదు. అందులోనూ సీమెంటు బస్తా అంత ఉందది. వంట క్కావలసిన గిన్నెలు దొన్నెలు, బియ్యం పప్పులు ఉప్పులు కాళ్ళించి పక్కలకి పర్చుకునే జంబఖావాల వరకూ అన్నీ దాన్లోనే ఉండి మణుగు రాళ్ళు నింపినట్టు కుంగ దీస్తున్నయే మనిషిని. ఆకారం డాంబికమే కానీ, ట్రంకు పెట్టెలో తలా రెండు జతల బట్టలు తప్ప మరేం లేవు. అది రామ్మూర్తి పట్టుకున్నాడు. వరమ్మగారి వంతు మరబెంబూ, స్టా ఉన్న సంచీ.

ఈ ఒరువులు మోసుకుంటూ గుట్టలూ మిట్టలూ దాలుకుని దేవస్థానం వారిచ్చిన సత్రం గది వెదుక్కునే సరికి స్రాణం కడబట్టింది.

సంచీ దించి చేతులు చూసుకుంది ప్రసూన. అలవాటులేని పనేమో లేతమలపాకుల్లాంటి ఆరచేతులు కుంకుమ అద్దినట్టు ఎర్రగా కంది చర్మం పొల్చు రేగిపోయాయి.

పట్టు పంచె వెతుక్కుంటూ ప్రసూన చేతులు వూదుకోడంచూసింది వరమ్మగారు. "ఒసే నీఅబ్బరమా ఈ మాత్రానికే?" అన్నది ఆశ్చర్యంగా చూశా పుట్రా అన్నట్టు రామ్మూర్తి కేసి చూసి.

"మనం మాత్రం మెయ్యలా?" అన్నాడు రామ్మూర్తి.

తనే మన్నదనీ, తనే కష్టపడ్డావనీ, వాళ్ళని సానుభూతి చూపించమనీ, జాలి పడమనీ అడిగిందా ఏమన్నానా? ప్రసూనకి అభిమానంతో కళ్ళ నీళ్ళు తిరిగాయి.

వరమ్మగారు మడి బట్ట కట్టి వంట కుప్పకమించింది.

ప్రమానని స్నానం చేసి ఆవిడకి సాయం చెయ్యమన్నాడు రామ్మూర్తి.

ఆవిడ "ఫరవాలేదు లేవయ్యా. ఏదో వేనే తంటాలు పడతాలే" అంటూన్నా వినిపించుకో లేదు.

ఆది ఆటని దృష్టికి పెద్దవారి పట్ల గౌరవ ప్రసరాలు ప్రకటించడమో, లేకపోతే భార్యవారి అధికారం చెలాయించే హక్కునిరూపించుకునే తాపత్రయమో తెలియ కానీ ప్రమాన పాలిటి కా ఆజ్ఞ చేయని నేరానికి వేసిన శిక్ష అయింది.

కార్తికం వెళ్ళి మార్గశిరం జౌరబడిన తొలి రోజు. పగటి పూటకూడా చలి గడగడ లాడిస్తూంది. కొండ మీదవలం నించి మరీని.

పసితనం వదిలి వదలని ప్రాయం, స్వత సిద్ధిమైన సామ్య స్వభావం, భర్త కెదురాడకూడదనే నరాన జీర్ణించుకు సొయిన దాస్య భావం. ప్రమాన మారు మాటాడకుండా మంచు లాంటి నీళ్ళు తలమీద గుమ్మరించుకుని, తడి బట్టతో గజగజ వణుకుతూనే వరమ్మగార్ని సాయం చేసింది.

భోజనాలయ్యాం. రామ్మూర్తి వరమ్మ గారూ జంబుఖానాలు పరిచి నిద్రకు పడ్డారు.

ప్రమానకి పగటి నిద్ర అలవాటు లేదు. కాలక్షేపాని కుంటుందని పుస్తక మొకటి సంచితో వేస్తే, "ఇదో బరువా" అంటూ అత్తవారింట్లో వాళ్ళే వరో తీసేశారు.

కిటికీ ఎక్కి బయటకు చూస్తూ కూర్చుంది ప్రమాన.

దూరంగా గంభీరాకృతుల్లో తీవిగా కనిపించే కొండలు, నీలాకాశంలో రెక్కలు చాచి గిరికిల కొడుతున్న పక్షులు. అక్కడక్కడా గుట్టలమీద బొమ్మరిళ్ళులా కనిపిస్తున్న చక్కటి కాటేజీలు మక్కల మధ్య వెలిగే చంద్రుళ్ళా వాటి నడుమన రాజప్రాసాదాల్లాంటి భవనాలు, మరకతాలు పొదిగి నట్టు నీరెండకో మీల మీల మెరిసి పోతున్న పచ్చిక బయళ్ళు ప్రమాన మైచురిచి పోయింది.

సాయంత్రం అయింది.

"అలా తిరిగి వద్దాం. వస్తారేమిటి?" అన్నాడు రామ్మూర్తి ఇట్టలు వేసుకుని సిద్ధమవుతూ.

"అబ్బే లాభంలేదురా అబ్బీ నాకాళ్ళు పట్టేశాయ్" అన్నది వరమ్మగారు కాళ్ళు జాపుకుంటూ.

మరోమనిషిలేనట్టే వెళ్ళబోయాడు రామ్మూర్తి.

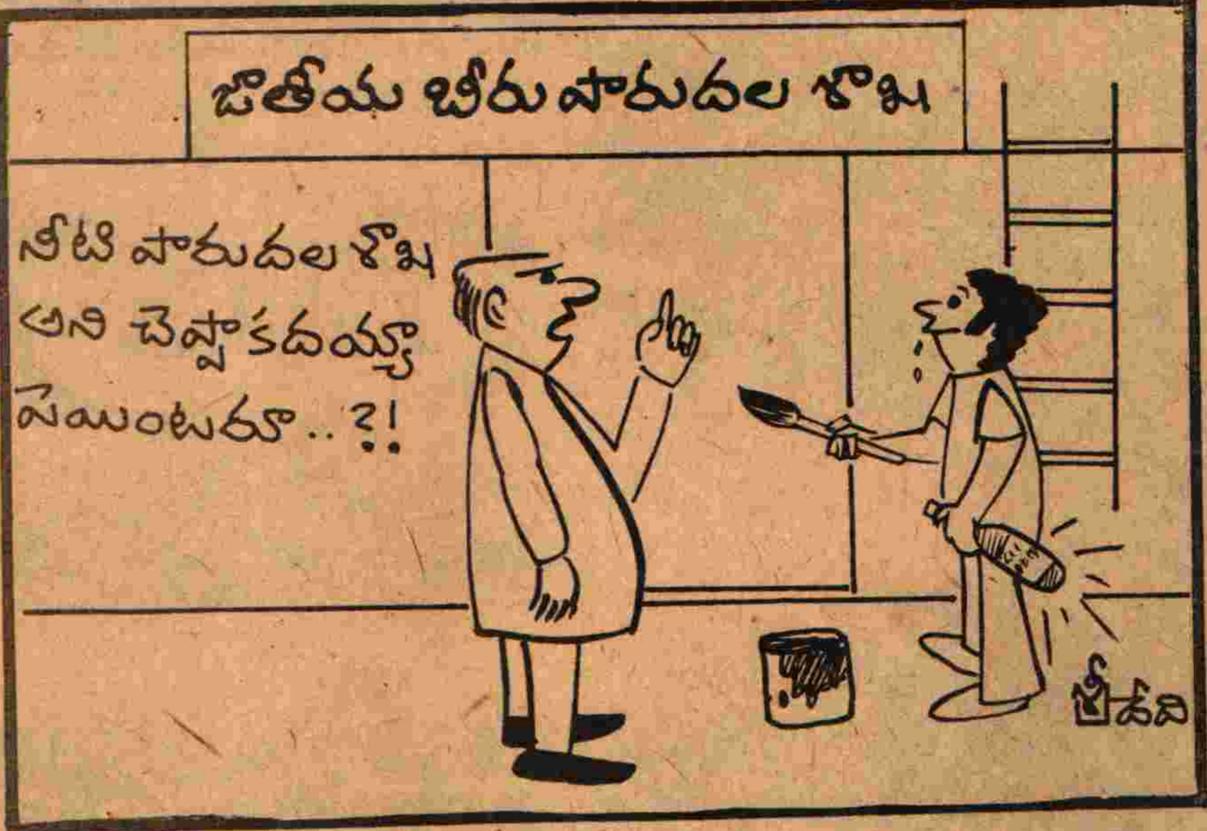
"నేను వస్తాను." ప్రమాన అంది జంకుతో రోగొంతుక పడి.

చిత్రంగా చూస్తున్న రామ్మూర్తి తీరు చూస్తే ఆ అమ్మాయి నోటివెంట మాట రావటమే అతనికి విద్వారంగానో అపరాధంగానో ఉండేమో ననిపిస్తూంది.

ఏ కళ మన్నదో వరమ్మగారు "పోనీ లేవయ్యా, తోవక కొట్టుకుంటూంది. దీన్నీ తీసుకుపో" అని సీ పాట్లు చేసింది.

వెళ్ళేవాడు అగి "సరే రా" అన్నాడు రామ్మూర్తి దియ దిలిచినట్టు.

ప్రమాన చీర మార్చుకుని కలెక్టో తేలుకుంటూ బయటకు వచ్చే వేళకి రామ్మూర్తి రోడ్డు మీద విలుచుని ఉన్నాడు.

ప్రమానని చూసి నడక సాగించాడు. ఇద్దరి మధ్యనా ఇరవయి గజాల దూరం. ఆ దూరం దూరం తిరిగి గడికి చేరుకునే దాకా అట్లాగే ఉంది.

అత నేదో కొంపలు ముంచుకు పోతున్నట్టు గబ గబ నడుస్తూ ముందుకు పోతూండటం మూలాన పడుతూ లేస్తూ అతనేక్కడ కనుచురుగయి పోతాడో నని హడలుకుంటూ వెంట బట్టమే సరిపోయింది ప్రమానకి.

అతను తన పక్కనే కబుర్లు చెబుతూ నడుస్తాడని, తన పాదాల మీద నర్తిస్తున్న కుచ్చిళ్ళ తోదాన్ని మెచ్చుకుంటాడనీ, ఆ చీరకే సింగారం తేస్తున్న తన సొందర్యాన్ని పొగుడుతాడనీ, ఎవరూ లేని చోట అన గోరింటాకు చేతి నతడు ముద్దాడుతాడనీ, అల్లరిగా అతను చిలిపి మాటలు రువ్విలే తాను గారాలు పోవాలనీ ఎన్నో, ఎన్నోనో, ఈ కలలన్నీ గాలికి కొట్టుకు పోయాం.

తను చూడాలని ఎంతగానో మనసు పడ్డ రోజు గార్డెన్ పక్కంటేనే నడిచి పోయామని గానీ, జట్లు జట్లుగా జతలు జతలుగా మెట్లు దిగి కుతూహలంగా జనం చూస్తున్న స్థలం చంద్రగిరి దృశ్యమని కానీ ప్రమానకి ఏ మాత్రం తెలిలేదు.

అటూ ఇటూ అన్నీ లల తిప్పి చూస్తే ఒట్టు ఏక పరుగు పందేమే.

ఫలితం అనుభూతుల నందిస్తుందని ఆశించిన శాప్వాలి ఆయాసాన్ని విగిల్చింది.

రాత్రిపలహారాలు పెందలాళ్ళేసుగించారు.వరండాలో కూర్చుంటే రేడియోమానంగా వెలిగి పోతూ స్వామి వారి నామాలు పిలుస్తున్నట్టే కనిపించాయి.

వరమ్మగారు నోపిక చేసుకుని "వెడదాం పద" మంది.

ఇప్పుడూ షరా మామూలే. అతను ముందూ, వీళ్ళు వెనక. లేకపోతే కాస్త మినహాయింపు ఒక ఫర్లాంగు దూరం ముందు వెళ్ళిపోయి వీళ్ళ కోసం అగుతాడు. వీళ్ళు కలవంగానే మళ్ళీ టకటక వెళ్ళి

పోతాడు.

రామ్మూర్తి అలా ఆగినప్పుడు పూరుకోలేక డైర్యం చేసి 'ఎందుకుత లొందర? మాతో పాటే నడవకూడదూ?' అన్నది ప్రమాన ఆయాసపడుతూ.

"దాని పక్కంటేట నడవరా. మనసుగా ఉంది గావునా!" మేలమాడింది వరమ్మగారు.

రామ్మూర్తి మొహం చిట్లించాడు. "పూ పూ పక్కంటే ఏం ఇర్మ సిగ్గు బిడియాలు ఒదిలేస్తే చెట్టా పట్టాలు మేమకే నడవమ్మను" అన్నాడు వెలుకారంగా.

'అ హ హ' వరమ్మగారు నవ్వింది, అదేదో గొప్ప జోకయినట్టు.

కట్టుకున్న ఇల్లాలి పక్కంటే నడవలంకూడా దోషమేనా? ప్రమాన రోలోసలే బిత్తరపోతూంది.

రామ్మూర్తి మళ్ళీ ఎవరో తిరుముటున్నట్టే నడకండుకున్నాడు.

వరమ్మగారు వాళ్ళ ఇంటి మగవాళ్ళ ప్రయోజ కత్యం గురించి మురిసి పోతూ చెప్పుకోస్తూంది.

"వీళ్ళ తాతగారుకూడా ఇంతేనే, అమ్మదూ! ఎంత పొరుషమనీ! అయిన పోయేదాకా అలాకాదు ఇలాగండి అని చెప్పగలిగేదా న్నను కున్నావా? పూహూ. ఇంటి యజమాని ఇంట్లో ఉండగా అదది ఇంట్లో ఉన్నా లేనట్టే ఉండాలే అనేవారు. అట్లాగే బిలితో కుచేవారు."

మాట్లాడకుండా వింటూంది ప్రమాన.

అన మొగుడిగారి ప్రతాపగారకి ఈ పిల్ల ముగ్గులంబు పోయి మాట్లాడ లేకపోతూండనుకుని వరమ్మగారి ఉత్సాహం రెట్టింపయింది.

"ఒకసా రేమయిందనుకున్నావు? మా వాటె అడే మీ మావగారు వాళ్ళ తండ్రి గారి దగ్గర మా అవిడేమన్నడంటే అని ఏదో చెప్పబోయాడు.. ఈయన విన్నా రనుకున్నావా? 'ఒరేయి మన కాలా కింద పడుండే ఆడదాని మాటకి విలుచిచ్చే నాపనన్నా సివి. నీతో మాట్లాడ్డానికే నాకు చిన్నతనంగా

ఉందిరా. ముందు నా ఎదురు గుండా వెళ్ళిపో" అనేకారంజే.

ఆ వాటి నుంచి ఈ వాటి వరకూ పడగ్గది దాటి పెళ్ళాన్ని తలవడు తెలుసా" అంటూంది ఘనంగా.

అది పొరుషుం కాదు మగవాడి నన్ను దురహంకార మని ఆవిడ కెప్పుడు అర్థమవుతుందో?

చెట్టు ఒక జాతి దయితే కాయ ఇంకో జాతిని కాస్తుందా? వివేకాద్వీపతి పోతూంది ప్రసూనకి.

ఇంకా ఎన్ని వర్ణించేదో కానీ, దేవుడు రక్షించి చేరవలసిన చోటికి వచ్చేకారు.

నామాం చుట్టూ ప్రదక్షిణలూ, సాష్టాంగ నమస్కారాలూ చేయటంలో మునిగి పోయారు వరమ్యగరూ, రామ్మూర్తిను మరో ధ్యాస లేకుండా.

వారి ననుసరించే ఉన్నది ప్రసూన. కానయితే మనసూ, చూపే దేవుడి సాదా వివాద నిలవమండా చంచలంగా ఎక్కడెక్కడికో, వేటవేటిమీదకో పరుగులు తీస్తున్నాయి.

"అప్పు పాపం" అంటూ బుద్ధి ఎంత బుద్ధి చెబుతున్నా ఎంటేనా?

దీపాం కాంతిలో పట్ట వగలైన పరిసరాల్ని పరికించ మంటున్నాయి. వెన్నెల వెలుగులో ప్రకృతి రువ్వే మందహాసాలు తిలకించ మంటున్నాయి. ఒకదానిలో ఒకటి పోటీ పడుతున్న విరికవ్యం తారుణ్యాన్ని గమనించ మంటున్నాయి.

అంతేనా పచ్చిక తివాచిల వివాద ఒరిగి కబుర్లాడే జంటల్ని, చీకటి మాటున పొదరిళ్ళలో కరిగిపోతున్న జోడిల్ని చూట్టం మంచి పోకునుమా అని రహస్యాల చెబుతున్నాయి.

కళ్ళు మూస్తూ తెరుస్తూ ప్రసూన ఉక్కిరి బిస్కిరయింది అంత సేపూ.

తిరుగు మొహం పట్టే ముందు ఆచారానికో ఆయాసం తీర్చుకోవలూనికో అయిదు నిమిషాల ఒక చోట కూర్చున్నారు.

అక్కణ్ణించి చూస్తే బుల్లి బుల్లి కాటేజీల: కిటికీలకి కల్లెలన్నా చుట్టూ తోటా అందంగా దృష్టి నాకట్టుకుంటూ కనిపిస్తున్నాయి.

ఒక దాని ముందర ఇద్దరు పేల్లలు దొంగోటాడు తున్నారు. స్వెట్టర్లూ టోపీలూ వేసుకుని బొద్దుగా ముద్దుగా ఉన్నారు వాళ్ళు. వాళ్ళ తల్లి తండ్రి కాబోలు కేరింతలు కొడుతూ వాళ్ళలో సాటిగా పరుగులు పెడుతున్నారు.

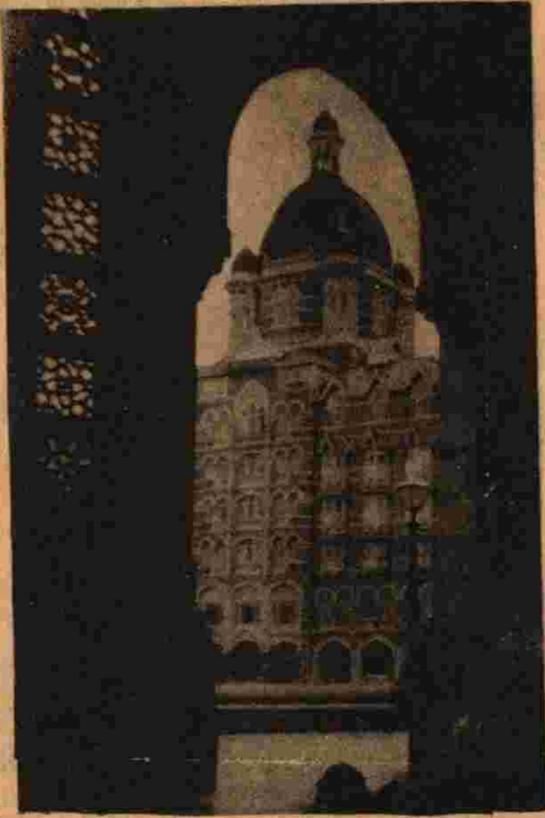
ఇంకో కాటేజీ వరందాలో అనునేంత దగ్గరగా కుర్చీలు వేసుకూర్చుని, అదీ చాలనట్టు ఒకరి మీదొకరు వారి గుస గుస లాడుకుంటున్నా రో యువజంట.

"ఆ కాటేజీలు ఎంచక్కా ముద్దొస్తున్నాయి కదూ?" తను నోరు మెదవటం ఎంతని గ్రహించు కుంటే అంత మేలని అనుకుంటూనే ఎప్పటి కప్పుడు అలవాటుగా సారపాటు చేసేస్తుంటుంది ప్రసూన.

ఒక సారలు వైపు చూసి తల వంకించి పూరు కున్నాడు రామ్మూర్తి.

"మనంకూడా అలాంటిది తీసుకుంటే బాగుం డేది" మరో మాట జారింది ప్రసూన.

"ఉవ్వా. కోరికలన్నీ అతివేసే. వాటికి ఎంత

ఫలకం: ఎ.లత

పోయాలో తెలుసునా? ఎక్కణ్ణించి తెద్దాం?" గుంజాడు రామ్మూర్తి.

బయలుదేరేటప్పుడు తన తండ్రి ఇర్వు కుంచమని వెయ్యి రూపాయలు అల్లడి చేతిలో పెట్టాడు ఏమయ్యాయవి? ఆ మాట పైకనే సాహసమే!

"అయినా ఒక పువ్వుడ గాలి కాయడ గాలి గానీ ఇవేం కోరికలే అమ్మదూ! అట్లాంటి దుబరా ఇర్వులు పెడితే రేపు అడుక్కు తినాలి." బుద్ధులు చెప్పే ధోరణిలో చివాట్లెసింది వరమ్యగరూ.

లేనివారుకూడా ఉన్నంతలో సుఖ పడాలని ఆనందించాలనీ చూస్తారే? కలిగిన వాళ్ళయి ఉండి వీళ్ళేమిటో ఇలా. పాసింజరు బండి ప్రయాణం. సామాను మోసేందుకు కూలీని పెట్టేటందుకూడా మొహం చూసుకునే ఈ కక్కూర్తి.

ఈ బేరీజులలో మనసం చేసుకోదగిన మధురాను భూతుల్ని ప్రోవు చేసుకుని మనసున నిక్షిప్తం చేసుకోవాల్సిన ఎయసు, అన్వేషించి మరి సుఖాల నాస్వాదించి ఆనందించాల్సిన సమయం. అన్నీ వృధా అయిపోవట్టేనా?"

కలలు కరిగి అంత కంతకూ మనసు ఉదాశీన మవుతూంటే నిస్సేజంగా ఎటో చూస్తూండి పోయింది ప్రసూన.

"వీయ్ నిన్నే లేలే." అన్న కేలకి మెలుకువ వచ్చింది ప్రసూనకి.

నేతిమీద టప్పు టప్పున దెబ్బ పడకపోతే తనని కాదనుకునేదే.

కళ్ళు తెరిచింది. రామ్మూర్తి తువ్వారు మడిచి కొడుతున్నాడు. లేపటం సాగసు అది.

మూసన రంపుల పైన మెత్తని అధరాలు వత్తి డులు. చెవుల దగ్గర భూసాల రాగంలో సన్నగా మోగే వేణునాదం. కంఠం మీద గిలిగింతలు పెట్టే కరాంకులు ఇలాంటి మేలుకోలుపు అన్నీ కథల్లోని నాయకులకే పరిమితం కాబోలు.

"దబ్బున లెవ్వే, అమ్మదూ! లేచి మొహానుదీ కడుగు. మళ్ళీ అలస్య మయిపోతూంది గుళ్ళో కెళ్ళేటప్పటికి." వరమ్యగరూ హడావిడి పడుతూంది.

నిట్టూర్చి లేచింది ప్రసూన. కాళ్ళు నేల కానితే షాక్ తగిలినట్టు జిల్లు మంటున్నాయి. కిటికీ తలుపులు తెరిచింది. శీతగాలి రిప్పుమంటూ మొహాన్ని తాకింది. బయట చీకట్లు ఏ మాత్రం ఏడలేదు.

"పై మెంతయిందో?" పెట్టెలో రామ్మూర్తి వాచీ తీసి చూసింది ప్రసూన.

మూడున్నరయింది.

"తెమూలు తెమూలు" వరమ్యగారి తోడదర. కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని బట్టలు చేతి సంచీలో పెట్టుకుని స్నానాలు పుష్కరిణిలో చెయ్యాలట బయలుదేరారు.

అడుగవతలున్న మనిషి కనిపించని దట్టమైన సాగమంచు.

ఒంటరిగా దొరికిన శత్రువు వివాద పగ తీర్చు కుంటున్నట్టు ఎడా పెడా మోడుతున్న చలిగాలి.

హిమాలయాల్లోని మంచు అప్పుడే కరిగిం: పోసినట్టున్న పుష్కరిణి నీళ్ళలో సవేల స్నానం.

వసుపు బట్టలలో 'క్యూ' కొండలెలవ కడుపులో ప్రవేశం. తాబేలు నడకతో ఎలాగో దాస్తుదిగ మించ టం, ఇన్ని గండాలు దాటి వెళ్ళినా తృప్తి తీరకుండానే అయిందనిపించిన దై వదర్శనం అన్నీ ఒక దాని తరవా తోకటి యాంత్రికంగా పూర్తయ్యాయి.

అవును. అక్కరలా యాంత్రికమే. సరసత లోపించిన మనుషులలో ఏ పనయినా యంత్రవతు గనే ఉంటుంది.

ఒక సరదా మాట లేదు, ఒక నవ్వు మొహం లేదు. సెంట్రల్ జైలుకి కైదీల్ని తీసుకు పోతున్న కానిస్టేబుల్ లా మొహంబిగదీసుకునే ఉంటా డెందుకో రామ్మూర్తి.

దాని కోగొప్ప వ్యాఖ్యానం చెబుతుంది వరమ్యగరూ. మగవాడన్న వాడు అలా గంభీరంగా ఉంటుమే హుందాతనానికి చిహ్నమాట.

హుందాతనంపోషించే మాట అలాఉంచి బుర్రలో ఏమీ లేకపోతే తిప్పా అసలలా ఎప్పుడూ నోరు బిడాంబించి ఉంటం ఎలా సాధ్యం?

పోనీ మాట్లాడడు సరే కాస్త విదానంగా అదీ ఇదీ అన్నీ చూడనివ్వడే. గొడ్లని తోలినట్టు పదనద అంటూ అదిలించటం, కోపం, విసుగు, చిరాకు, చీదరించుకోవటం. ఇదీ వరస.

ఇవీ వేటికి చిహ్నాలో వరమ్యగరూ చెప్పలేదు మరి.

ఇక వరమ్యగారి సంగతి మరి వివరీతం. అంతమంది జనంలో ప్రసూనని సోషిలో ఉంచా లని చూస్తూం దావిడ.

అటు చూడనివ్వదు. ఇటు మెనలనివ్వదు. "అదిగో వాడు తాకేట్టున్నాడు ఇటు ఒరుగు" అంటుంది. ఇదిగో వీడు చూస్తున్నాడు. అటు తిరుగు"

అంటుంది.

అంత రద్దీలో ఏ మగవాడి చెయ్యో తగలటం అసంభవమేమీ కాదు కదా—అంత మాత్రానికే ఆ అమ్మాయి సాత్వికత్యమేదో భంగ పడ్డట్లు, “నే చెబుతూనే ఉన్నావా ఆ వెధవ రాసుకు పోయ్యేలా ఉన్నదే ఇంటా రావే అని” అని తప్పంలా ఆ పిల్ల మీదేసి రుసరుస లాట్టం, రామ్మూర్తి కొరకొర లాడుతూ మింగేసేలా ఎర్రగా చూడ్డం విజంగా నరకమయి పోయింది ప్రసూనకి.

అఖిలాండం దగ్గర కొబ్బరికాయ కొట్టి నమస్కారం చేసి ఇంతటికి వచ్చే వేళకి పది గంట అయింది. “భోజనానికి తొందరేముంది సావనాశానికి వెళ్ళి వడ్డం” అన్నాడు రామ్మూర్తి. “అలాగే” అంది వరమ్మగారు.

వెళ్ళాలనే ఇప్పు గానీ, ఉత్సాహం గానీ ఏ కొద్దిగా కూడా లేవు ప్రసూనకి. కానీ తన అభిప్రాయానికి తానెక్కడుంది? వారి వెనకాల మరబొమ్మలా బస్సెక్కింది. వాళ్ళు దిగమన్న చోట దిగింది. వాళ్ళు తడవ మన్న చోట తడిచింది. వాళ్ళు మొక్క మన్న చోట మొక్కింది. అంతే.

వచ్చేటప్పుడు బస్సు దొరకలేదు. వాళ్ళ ముందే రెండు బస్సులు నిండి వెళ్ళి పోయాయి. ఇంకా మరో రెండు బస్సుల జనం మిగిలి ఉన్నారు. శీతాకాలం ఎండయినా వెళ్లి మాడుస్తూంది. గూడిలో తిన్న ప్రసాదం అరిగి ఆకలి రాజ కుంటూంది.

ఇంకా సత్రపుకి వెళ్ళాలి. వంట చెయ్యాలి. ఆ అలస్యం తలుచుకుంటేనే నీరసమొస్తూంది. పైగా సాయంత్రానికి కొండ దిగిపోవాలని సంకల్పం. ఆ బస్సు క్యూలో, ఇంకెంత జాప్య మవుతుందో తెలీదు.

ఇప్పుటి కిక్కడే ఒంటి గంట కావస్తూంది. ఇది ఇలా ఉండగా ఇప్పుడు ఇక్కడకు రాబోతున్న బస్సు త్రోవలో చెడిందని వార! ఇంకో బస్సు ఎప్పుడు వస్తుందో ఏమో? ఉన్న నాలుగయిదు టాక్సీలూ కొంతమంది కుదుర్చుకుంటున్నారు. వరమ్మగారి అంచనాలో వాళ్ళు ఉన్న మారాజులు. ఇంకొంతమంది కాలు జాడించే ప్రయత్నంలో ఉన్నారు.

వాళ్ళలో వీళ్ళూ కలిశారు. సత్రానికి వచ్చి పడేటప్పటికిచ్చి చెడి శాయం గల విస్ఫులయ్యాం.

రావటం రావటం జంబుఖానాకి అడ్డం పడ్డాడు రామ్మూర్తి.

వరమ్మగారు ఉప్పు రుస్సు రంటం చూసి, “బామ్మా నువ్వు కాస్త నడుం వాల్చవే. అలిసి పోయావా. ఈ పూటకి ఏ ఉప్పుడు పిండో అది కల బెట్టెస్తుందిలే” అని ఆస్పాయం ఒంక బోశాడు.

‘సానం పెద్దావిడ’ అనుకున్నదే కానీ, వాళ్ళకంటే ఎక్కువగానే అలిసిపోయింది ప్రసూన. ఈ తల స్నానాలూ, తిరుగుడూ అలవాటు లేని అవుపోసనాల.

కూడా వద్దు కుమ్మరాం వద్దు కాళ్ళు ముడుచుకు వడుకోవాలనే ఉన్నది కానీ మరివాళ్ళిద్దరిమాటేమిటి? మళ్ళీ తల స్నానం తప్పలేదు. తడిబట్ట ఒంటిని కరుస్తూంటే చేతియ్యూ, చేతకాని వంటలో ఏదో తడబాలు. వరమ్మగారు నోటితోనే దిద్దుబాట్లు చేస్తూంది.

“ఆ మాత్రం చేతకాదూ” రామ్మూర్తి నిరసన. అక్కడికి పుట్టంగానే అన్నీ వేర్చి ఉండాలన్నట్టు. “పెంపకం!” అంటూ పరోక్షంగా పెద్దల మీద కూడా విసుర్లు. వీటితో ఇంకా నీరస మొచ్చేసింది ప్రసూనకి. విస్తరి ముందు కూర్చుంటే ఒక్క ముద్ద నోటికి పోలేదు.

మనశ్శరీరాలు రెండూ విశ్రాంతి కోరుకున్నాయి: గడంగా. కానీ మేను వాళ్ళే తీరుబాటేది? అప్పడే—“నద్దండి నద్దండి” అంటున్నాడు రామ్మూర్తి.

మూటా ముల్లే కట్టేశారు. సంచితో సామానుకి తడిబట్టలు తోడయ్యాయి ఈ సారి. వాళ్ళ వెచ్చన్నా పట్టుకొమ్మందామంటే ఆదేమి వేరమవుతుందో.

దాన్ని ఈడ్చుకుంటూ, వెనక బడుతూ, వాళ్ళ విసుక్కి గురి అవుతూ ఎట్లా గయితేనేమి బస్టాండుకి చేరేశాననిపించింది ప్రసూన.

వాళ్ళ నో పక్కగా నిలబడమని రామ్మూర్తి టికెట్లకి వెళ్ళాడు.

నిలబడలేనంత నిస్త్రాణగా ఉంది ప్రసూనకి. అదో పర్మినెంట్ సీటులా ముందస్తుగానే ట్రంకుపెట్టె వాల్చుకు కూర్చుని ఏదో సోపెట్టింది ఇరమ్మగారు.

ఒక్క ముక్క చెవిలో దూరటం లేదు ప్రసూనకి. అరిగంట తరవాత ఆదరా బాదిరా వచ్చాడు రామ్మూర్తి.

వస్తూ వస్తూనే “తొరగా రిండి. బస్సు రెడిగా ఉంది” అంచెప్పి, అంటూ అంటూనే మెక్కి తిరిగి, “నే ముందు ఎక్కి మాకు సీటు ఉంచుతా” అంటూ పరిగెట్టాడు.

“పెట్టి, పెట్టి” అంటూనే ఉంది వరమ్మ గారు. అతను వినిపించుకో లేదు.

అత్రం కొద్దీ ఒక చేత్తో సంచీ, ఒక చేత్తో పెట్టె పట్టుకుని తొందర తొందరగా రెండడుగులు వేసిందేమో కలుక్కుమన్నది మోకాలు.

ప్రసూన “అబ్బా” అనటమేమిటి చేతిలో సంచి

పట్టు జారి కుడికాలు మీద పడ్డమేమిటి ఒక్క మాటే జరిగాయి.

ప్రసూన కూలబడి పోయింది. “అయ్యో అయ్యో” అంటూంది వరమ్మగారు. పక్కన వెదురున్న వాళ్ళనరో కాలిమీద పడ్డ సంచి పక్కకి పెట్టారు. రెక్క పట్టి లేచేశారు. మోకాలి బెణుకు బాధ అటుంచి పాదం మండి పోతూంది.

“అమ్మో పాదం మీద రక్తం పరదలవుతూండే. ఎమయిందే.” వరమ్మగారు గాభరా కొద్దీ కేక వేస్తూంది.

సంచి అడుగు సంచి పాడుచు కొచ్చి సమాధానం చెప్పింది కూరలు కోసుకునే చాకు.

ఎవరో ఇంత మన్ను పోశారు పాదంమీద— “రక్తం కిడుతుంది” అంటూ.

“కాస్త నిమ్మడిగా నగవకూడ దబమ్మా ఈ బస్సు కాకపోతే ఇంకోకటి” అంటున్నారు.

ఇంతలో వచ్చాడు రామ్మూర్తి.

“మీకు బుద్ధిందా? ఏం చేస్తున్నా రిక్కడ? అవతల బస్సు కాస్తా వెళ్ళిపోయింది.” మండి పడుతున్నాడతను.

“ఇది సంచీనుకు పడిందిరా” వరమ్మగారి వివరణ.

“ఏడవక పోయింది. దేభ్యం మోహమేనుకుని గట్టిగా పట్టుకు వడవ్వద్దూ ఏవన్నా కింద పడ్డా యే మో చూశారా?”

పడిందంటే ‘దెబ్బ తగిలిందా?’ అనన్నా అడ క్కుండా “ఇక పదండి. తరవాత బస్సుకూడా, మిస్సయ్యేట్టున్నాం” అంటున్న అతగాళ్ళే విరక్తిగా చూసింది ప్రసూన.

దిగువకి వచ్చేశారు.

దేసస్థానం సత్రం కాక లాడ్జీలో రెండు గదులు తీసుకున్నాడు రామ్మూర్తి.

ఎందుకో?

ఆ రాత్రి అతను ఒంటిమీద చెయ్యేస్తుంటే జగుప్పలో ఒళ్ళు గరిపాడిచింది ప్రసూనకి.

హృదయానికి స్పృహతం కావటానికి ఏ ప్రయత్నమూ చేయని భర్త—శరీరానికి మటుకు చేరువ కావటానికి అత్రం చూపిస్తూంటే భరించ లేక పోతూంది.

కాంక్ష, లాలస తప్ప మమత, అనురాగం లేని ఆ స్పృహకి శరీరం ఎదురు తిరుగుతూంది.

ఆమె విముఖత తెలుస్తూంటే “ఏమిటా బెట్టా? మరెందు కనుకున్నావ్ సెపరేటుగా గది తీసుకున్నదీ?” అంటున్నాడు రామ్మూర్తి.

కక్కూర్తిగా, అబగా బలవంతంగా అక్రమిస్తున్న అతన్ని చూస్తూంటే ఎవరో పరాయివాడు రాక్షసంగా, క్రూరంగా, కామంకంగా తన్ని చెడుపు తున్నట్టే తోచింది ప్రసూనకి.

భర్త అన్న స్పృహ నశించింది ఆ క్షణంలో.

మరుక్షణం అతన్నించి గింజుకుంటూ—“రక్తం చండి రక్తించండి” అని ఆరుస్తున్నా ననుకుంది కానీ, ఆరవలేదు. వెర్రిగా చూస్తూండి పోయింది.